

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
OPĆINA VAREŠ
OPĆINSKO VIJEĆE

Broj: 01-158/26
Vareš, 01.06. 2026. godine

Na osnovu člana 22. i 95. Statuta Općine Vareš (Prečišćeni tekst) broj: 01-162/12 od 11.09. 2012. godine, a u vezi sa članom 100. Poslovnika o radu Općinskog vijeća Vareš (Novi prečišćeni tekst) broj: 01-132/20 od 19.10. 2020. godine, broj: 01-170/21 od 30.09. 2021. godine i broj: 01-91/23 od 30.03. 2023. godine, Općinsko vijeće Vareš na 16. sjednici održanoj 01.06. 2026. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

1. Odbacuje se Inicijativa grupe starih građana zaprimljena pod brojem 01-68/26 dana 13.05. 2026. godine, jer ne ispunjava uslove propisane članom 81. Statuta Općine Vareš (prečišćeni tekst) broj: 01-162/12 od 11.09. 2012. godine.
2. Inicijativa grupe starih građana iz tačke 1. čini sastavni dio ovog Zaključka.
3. Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

DOSTAVLJENO:

1 x Općinski načelnik,
1 x Oglasna tabla,
1 x a/a.

**PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA**

Igor Šimić
Igor Šimić

2 . 01-68/26 S
13.05.2026.

OPĆINA VAREŠ

Zvijezda 34

V A R E Š

Malik Rizvanović, načelnik

Igor Šimić, predsjedavajući OV Vareš

PREDMET: Inicijativa

Poštovani,

Ispred grupe dobronamjernih građana, stanovnika općine Vareš, a u cilju davanja doprinosa za boljitak našeg grada, ovim putem slobodni smo uputiti Vam **Inicijativu** za prenamjenu i renoviranje upravnih zgrada UPI RO „Snaga“ Vareš (dva devastirana objekta u ulici *Put mira*) u slijedeće svrhe:

- upravna zgrada, tzv. *Gvoždara*, za trajni smještaj **Opće biblioteke Vareš i**
- upravna zgrada, tzv. *hotel „Zvijezda“*, za potrebe osnivanja i smještaja, prvenstveno, Muzeja grada Vareša ili za drugu svrhu iz oblasti kulture, a bilo bi lijepo i – obnova ovog objekta i otvaranje novog hotela u etno-stilu!

Cijenimo da bi se trajnim smještajem ovakvih kulturnih institucija, organizovanjem njihovih javnih aktivnosti i ponuđenih kulturnih sadržaja u centralnom jezgru (u srcu grada) umnogome poboljšao društveni, urbani život građana, te dao veliki doprinos gradskom identitetu Vareša! Obnovom navedenih starih objekata u predložene svrhe dobio bi se jedan nedostajući, moderan kulturni kompleks na pravom mjestu, a ne, da na tom istom mjestu (možda sutra) niknu objekti neke druge namjene i sadržaja, neprimjerenog tom vrijednom gradskom lokalitetu (npr. zelenara, kafana, kockarnica, stanovi i sl.). Kulturni subjekti iz naše Inicijative organizovali bi brojne aktivnosti i mini skupove različitog karaktera, primjerene lokaciji i raspoloživom prostoru, interesantne za sve generacije (teme iz: kulture, historije, naslijeđa, obrazovanja, sporta, muzike i drugih umjetnosti). Dakle, na tim mjestima kulture bi se u toploj atmosferi odvijalo mnogo toga raznovrsnog i lijepog, zašta je sadašnja sala Radničkog doma prevelika.

Obrazloženje:

Kroz dugi niz godina od svog postojanja, Opća biblioteka Vareš nikada nije dobila svoj stalni prostor, više puta je mijenjala svoju adresu, a pri tome, iza sebe ima respektabilne rezultate: sačuvan knjižni fond tokom agresije na BiH, povećan broj knjiga, objedinjene određene zbirke, sprovedene velike aktivnosti iz djelokruga svoga rada, a evidentno je da uspješno drži korak sa savremenim načinima predstavljanja, prezentovanja i komuniciranja sa javnošću. Zgrada *Gvoždara* bi bila idealna za potrebe jedne gradske biblioteke.

S druge strane, muzej (pa bilo kakav) ovaj grad, nažalost, nikada nije ni imao. Čak ni svojevremeno moćna firma *Željezara*, ni u najvećem usponu, nije se organizovala da sačini neku svoju internu muzejsku zbirku: dokumenata, fotografija, monografija, eksponata i drugih materijala vezanih za njeno postojanje i rad (građani, npr. ne znaju da je prvu *Siemens-Martinovu* visoku peći u Zenici 1954. godine, potpalio uposlenik *Livnice* Vareš, Hasan Imamagić). Tako da, potreba za osnivanjem muzeja se posebno ni ne treba obrazlagati, Vareš je, vjerovatno, jedan od rijetkih gradova (ako ne i jedini) koji nema muzej, a imao je tako bogatu historiju, u svakom smislu. Alternativa za obnovu zgrade *Zvijezda* je i otvaranje mini hotela u etno-stilu, a u konačnici, od strateških opredjeljenja općine zavisilo bi, koja od ove dvije potencijalne namjene zgrade *Zvijezda* bi dobila prioritet.

Dodatne informacije:

Što se tiče prvih vlasnika zgrade Gvoždara i hotela Zvijezda, cijenimo potrebitim podsjetiti Vas na neke zaboravljene činjenice. Naime, nakon *II svjetskog rata*, tadašnja vlast vršila je tzv. *nacionalizaciju* privatne imovine za potrebe obnove porušene zemlje (zemljište, šume, objekti, novac, trgovačka roba, stočni fond, razna druga imovina, tvornice, skladišta, hale, pilane i druga zanatska i industrijska postrojenja, itd). To se desilo i u Varešu, gdje su mnogi objekti oduzeti dotadašnjim bogatim vlasnicima. Samo na potezu ulice od gradske džamije pa do katoličke župne crkve *sveti Mihovil* (nova) nalazili su se brojni dućani porodica Saletović, Karamehić, Šišić, zatim pekara Parić, apoteka, šusteraj, krojač, pekara porodice Mome Stefanović i drugi objekti, od kojih su mnogi oduzeti, što se odnosi i na druge dijelove grada, ali i vareških sela.

Međutim, slučaj upravne zgrade Gvoždara, bio je drugačiji. Objekat je početkom prošlog stoljeća izgradila trgovačka porodica Saletović. Nakon rata II svjetskog rata, taj objekat je napismeno, na zvaničan način – poklonjen državi! Time je taj objekat postao državno vlasništvo, državna imovina, a kao takva, trebala je da služi svim njenim građanima, a ne pojedincima! Tadašnja vlast je taj poklonjeni prostor dala na korištenje preduzeću „Snaga“ Vareš, gdje se u suterenu (ulaz od pijace) prodavalo brašno, razna žita i stočna hrana, a u prizemlju (ulaz od ceste) prvo se nalazila prodavnica tekstilne metraže, konfekcije, tepiha i slično, a potom samo gvoždara, dok su pred agresiju na BiH, prostorije na dva gornja sprata obnovljene i tu smještena uprava firme.

Inače, objekat je državi poklonio bogati trgovac Muhamed Saletović, čije četvero djece su bili borci NOR-a: narodni heroji, Akif i Rešad Saletović (pored samoposluge u Varešu nalazi se Rešadova bista). Drugo dvoje djece, Džafer i Sabaheta Saletović, odvedeni su u Jasenovac i nikada se nisu vratili. Digresija, uzgred budi rečeno, sa njima su tada u Jasenovcu iz Vareša stradali i: Ibrišimović (Salke) Avdo iz Mijakovića, Hasagić (Osmana) Mustafa, Hrustanović (Alije) Vasvija i Parić (Mehmeda) Džafer.

Imajući u vidu gore navedeno, cijenimo da je objekat Gvoždara idealan prostor za smještaj Opće biblioteke Vareš, gdje bi se na dva gornja sprata pohranile knjige, zbirke i drugi značajni materijali, a u prizemlju održavale: promocije knjiga, književne večeri, panel diskusije, okrugli stolovi i drugi vidovi stručnog, edukativnog i prezenterškog okupljanja na konkretne teme, te pripremale izložbe slika, fotografija, predmeta narodne baštine, zanata, tradicije i običaja. Tu bi se odvijali i drugi kulturni sadržaji, koje je prikladnije održavati baš tu, nego u sali Radničkog doma, uključiv i književno-dramski skupovi i mini koncerti, te (kao ekskluzivu, a do otvaranja muzeja) izlagali dokumenti i eksponati vezani za, npr: varešku historiju, zvanično proglašene nacionalne spomenika BiH sa vareške teritorije, obrte (Očevija) i zanate (ručni rad, ćilimarstvo), zatim dokumenti vezani za bivšu varešku privredu (nekoliko fabrika), a posebice za giganta osnovanog krajem prethodnog stoljeća – varešku Željezaru. Stručni ljudi iz biblioteke bi to bolje osmislili, nego što to mi ovdje navodimo.

Nevezano direktno za ovu inicijativu: objekat do Gvoždare, u kojem je nekad bio dio uprave firme i salon namještaja, nažalost je prodat, a tu se sada nalazi vanredno ružan (modernistički) stambeni objekat, kojem tu nikako i nikada nije bilo mjesto – niti takvom rogobatnom (arhitektonskom) rješenju, niti tom koloritu, niti toj njegovoj svrhi, tj. stanovanju! No, neko je prije Vas dao dozvolu za to „čudo“! U centru grada na tome mjestu je trebao biti, npr. muzej, ili neki reprezentativni izložbeni, koncertni ili drugi prostor, ili neki drugi kulturni objekat (npr. vezan za djecu i omladinu). Sigurni smo da ni donator objekta, Muhamed Saletović, nije dao predmetni objekat državi da on jednog dana bude privatni i da izgubi društveni značaj, od interesa za sve građane Vareša. Potomci (do sada) nisu postavili pitanje povlačenja odluke i raskida sporazuma o darovanju objekta, to je sada (koliko znamo) pripremno pitanje za pravnike. No, ipak, da budemo optimistični, ni sada nije kasno da se izvrši otkup prodanog objekta, njegovo usklađivanje u planinski stil i prenamjena istog u neku općedruštvenu svrhu! I sami znate, Vareš je prije nekoliko decenija započeo stambenu izgradnju u planinskom stilu koja se sada dosljedno ne slijedi (zgrada preko pute crkve, zgrada pošte, zgrade kod kamenog mosta...). Kako divno su samo sačuvane stare zgrade u gradu Konjicu (na ulazu u grad, prva ulica lijevo).

Drugi objekat iz ove naše Inicijative, tzv. hotel Zvijezda, bio je privatno vlasništvo trgovačke porodice Šišić i bila je to porodična kuća koja je korištena za stanovanje članova porodice. Kuća je rađena između dva svjetska rata, što je (po godini izgradnje) bilo vidljivo i na vanjskoj fasadi, na zadnjem spratu kuće. Međutim, kuća je nakon II svjetskog rata oduzeta (nacionalizovana), porodica je smještena u svoj pomoćni objekat, a u glavnoj kući se potom zaista nalazio hotel (prizemlje: kafana i restoran, a na dva sprata hotelske sobe). Nakon niza godina, hotel je *ukinut*, objekat je dat za sjedište „Snagi“ Vareš, a grad nikada više nije imao hotel. Istina, za potrebe njegove izgradnje srušene su dvije kuće i iseljene dvije porodice Parić, ali hotel na tome mjestu nikada nije napravljen (u ulici Put mira, u blizini urarske-sajdžijske radnje, sada je to prostor zarastao u korov, još se vide ostaci zidova srušenih kuća, pitanje je ko će na toj atraktivnoj gradskoj lokaciji ubuduće i šta graditi, te za šta će se općinska dozvola dati?). Dobro bi bilo da ispoljite svoj interes za ovo pitanje.

Uzimajući u obzir navedeno, cijenimo da je naš prijedlog da se objekat Zvijezda preuredi za smještaj muzeja grada Vareša krajnje opravdan i osnovan, čime bi grad znatno dobio na kvalitetu urbane ponude. Ističemo da mnogi građani već posjeduju značajne eksponate u svom vlasništvu koji zavređuju da vide svjetlo dana, da budu javno izloženi, a sigurni smo da bi ih oni sa zadovoljstvom poklonili budućem muzeju. Šteta je da se ta vrijedna građa zagubi i nestane, a doniranje građana uveliko zavisi od ozbiljnosti vlasti i činjenice, kakav partnerski odnos će se uspostaviti. Za površnost, improvizaciju i neozbiljnost u uvome slučaju nema mjesta. Jer, građani moraju imati uvjerenja da se po pitanju osnivanja muzeja *nešto radi*, da će sve biti kako treba i da će donirani predmeti biti adekvatno sačuvani i izloženi. Za početak, treba izvršiti pripreme za osnivanje muzeja, ili, ako je općina tako opredijeljena, pripreme za osnivanje hotela u etno stilu. U svakom slučaju, bitno je da objekat ne propada i da ima isključivo općedruštvenu svrhu.

Poštovani načelnice,

Poštovani predsjedavajući OV,

Neka grad, ostane grad! Neka ima i kulturne sadržaje, a ne da ljudi samo sjede u brojnim kafanama. Nadamo se da smo dovoljno obrazložili svoju Inicijativu. Napisali smo neke davne činjenice iz prošlosti ovog grada, koje Vi (zbog svoje mladosti) sigurno niste znali. Naše namjere su iskrene, želimo da ovaj grad procvjeta. Vrijeme je da ovaj grad procvjeta. Vi ste na njegovom čelu, pa tako, mnogo toga zavisi i od Vas. Očekujemo da ćete ozbiljno razmotriti ovu Inicijativu i, čak šta više, očekujemo da ćete je potpuno prihvatiti! Projekat se može odvijati u više faza, bitno je da se započne. Ako je po pitanju ovih objekata već nešto urađeno kako ne treba, imate moć da to zaustavite i usmjerite isključivo u pravcu prosperiteta društva, grada i njegovih građana, a ne pojedinaca. Predmetna gradska jezgra je dragocjena, ona je jedina i treba biti sačuvana, a njena izgradnja dobro osmišljena. Jer, prostorne greške koje se jednom naprave su kasnije nepopravljive. Zapravo, drugog prostora za gradnju, za urbanizaciju ovog grada gotovo da i nema. Dobro bi bilo da i lično obidete navedene objekte i uvjerite se u njihovu moguću društvenu svrhu. Ne treba zaboraviti da je Vareš svojevremeno bio grad kada to drugi gradovi ni izbliza nisu bili, a po mnogo čemu je bio prvi na Balkanu (prvi je dobio el. energiju, željeznicu, puteve, mostove, tunele, divne zgrade, banku, fudbalski klub, planinarsko društvo, limenu glazbu, pozorište, razna umjetnička društva, organizovao sletove i brojne druge kulturne manifestacije...duga je lista dostignuća). Sada je grad poprimio ruralni ambijent, kombinacija je zgrada i na stotine kubika balvana i iscijepanih drva (nekada je neko od načelnika zabranio slaganje drva po gradu, ona su se tada smještala u podrum, iza ili između zgrada, dakle na mjestu gdje nisu bila vidljiva, ma grad je *prodisao*). Molimo Vas, nemojte dozvoliti da ovaj grad tone u provincijalizam, da se dešava raspad društva, ponudite mu neophodne gradske sadržaje. Vareš je uvijek imao *evropski duh*, neka tako i ostane. Obecavamo Vam da ćemo Vam **obadvojici** donijeti po jedan divan buket najljepšeg cvijeća, na svečano otvorenje objekata iz ove naše lijepe inicijative.

Dostavljeno:

1. Malik Rizvanović, načelnik
2. Igor Šimić, predsjedavajući OV Vareš

Inicijatori
grupa starih građana